

Dutch A: literature – Standard level – Paper 1
Néerlandais A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Neerlandés A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)

Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)

Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Schrijf een literaire analyse van één van de volgende teksten. In je antwoord moeten beide geleide vragen verwerkt zijn.

1.

God, daar was hij dus. Paul van Woerden stond met geopende portemonnee voor de toonbank, keek toevallig langs de verkoopster naar buiten en zag hem voorbijkomen. Ja, hij was het, geen twijfel mogelijk; daar ging Vincent Voogd, behendigste aller alpinisten, na twintig jaar onmiddellijk herkenbaar. Nog steeds zo'n norse kop met van die rafelige bakkebaarden.

5 Hij droeg een modieus visgraatjasje, trok een kleine koffer op wieltjes als een weerspanning hondje achter zich aan en hield een krant op ooghoogte voor zich uit. Hij was zo verdiept dat hij al lezend tegen iemand opbotste en – kon het sprekender – in plaats van zelf excuses te maken, ze zo te zien juist ontving.

10 Het winkelmeisje wikkelde zilverkleurig papier om Pauls aankoop, strikte er nog een glanzend lint omheen. Paul bedankte met een glimlach maar stuitte op de kersrode streep van haar mond. Hij pakte zijn rugtas, hees hem over een schouder en begaf zich de stationshal in.

Hij zag Vincent niet meteen; *Bruxelles Midi* was in een paar minuten tijd twee keer zo druk geworden. Overal was beweging, een dozijn verschillende talen gonsde door de ruimte, een troep scholieren belegerde een kraam met bedwelmend geurende wafels. Verderop, in de lage

15 hal waar hij zo dadelijk naartoe moest, vormde zich een rij voor de incheckbalie – maar daar stond Vincent nog niet bij. Paul liep naar een open plek bij een kiosk en zette zijn tas voor zich neer. Het eigele-eiwitte *Eurostar*-logo straalde hem onopvallend tegemoet, in de lengte van het ondergrondse station blonken chocolaterieën, een slijterij, een koffiebar, een parfumerie en allerlei andere winkeltjes en hij kreeg een kortstondig visioen van een betoverde grot waarin alle

20 gezichten verwachtingsvol stonden – elke reiziger liet hebben en houden achter en bereidde zich voor op de tocht naar het binnenste der aarde.

Zakkenrollers actief, schalde het door de hal. Let op uw bagage, *s'il vous plaît*. Paul roffelde zijn vingertoppen op het cadeau. Hij snoof zijn longen vol (wat heerlijk roken die wafels!), rekte zich in een poging over alles en iedereen heen te kijken en werd zich opeens

25 bewust van zijn geestdrift, het geluksgevoel dat in hem opwelde. Hij lachte om zichzelf – dus zo weinig veranderde je uiteindelijk! Een glimp, een weerhaakje van de herinnering, en meteen liet hij zich weer door Vincent inpakken. Maar iedereen had zich destijds door Vincent laten inpakken – door zijn lef, en door het curieuze gemak waarmee hij alles relativeerde, inclusief zichzelf; want Vincent wist heel goed van zichzelf dat hij een schaamteloze streber was, die

30 graag liet zien wie het beste klom, het nauwkeurigst kon kaartlezen en het vlugst een tent opzette. Die ene keer – bij een staalglad stuwmeer in Wallis, waar ze een halfuur bleven hangen omdat Martin een kiezel negen keer op het water had laten stuiteren en Vincent pas verder wilde als hij zelf de tien haalde en niet doorhad dat het hele gezelschap hem een beetje stond uit te lachen. Achteraf vroeg je je af waarom niemand zich was gaan ergeren – maar je

35 moest weten hoe Vincent was, je moest zijn ontwapenende jovialiteit hebben ondergaan.

Paul kreeg het warm, deed zijn regenjack uit, legde het over de tas. En, dacht hij met een mengeling van zelfspot en verlegenheid terwijl hij zichzelf terugzag bij dat meer (negentien of twintig, graatmager, neus en nek roodverbrand en zijn haar zongebleet) – hoe intens had hij verlangd ook zo te zijn; te veranderen en Vincents gietijzeren mentaliteit te bezitten, in staat te

40 zijn van alles de twijfel af te trekken en te vervangen door een laagje glinsterende overmoed. God, je kon jezelf toch alleen maar idioot vinden als je dacht aan hoe je was als student! Hoewel je nu ook zag dat het erbij hoorde, bij die zichzelf in de staart bijtende leeftijd – zo krampachtig als je elk tekort in je persoonlijkheid verhulde en corrigeerde! Maar dit, dacht hij terwijl hij weer rondkeek en alle talen door elkaar hoorde en het mierzoete aroma van wafels

45 opsnoof, dit veranderde dan toch wel als je ouder werd – dat je je niet alles meer aantrok, dat het hooguit schampte wat een ander van je dacht. En was het achteraf geen wonder dat je er met zo weinig benul niet een grotere puinhoop van had gemaakt?

Maar kijk, daar was Vincent opnieuw – daar kwam hij aangeslenterd, tikte losjes de krant
tegen zijn been en bekeek met zijn hoofd in zijn nek en kritisch geprononceerde onderlip de
50 irrelevante vertrektijden van lokale treinen op de borden onder het plafond van de hal.

Stephan Enter, *Grip* (2011)

- (a) Bespreek de relatie tussen de twee hoofdpersonages en de rol van het vertelperspectief bij deze beschrijving.
- (b) Welke stijlmiddelen worden gebruikt om de sfeer in deze passage weer te geven?

2.

Sanctissima Virgo¹

't Was bladstil en een lauwe loomheid lag
En woog op beemd en dorre wei, die dorstten;
Zwaar zeeg, en zonder licht, een vale dag
Uit wolken, die gezwollen onweer torsten.

- 5 Toen is het zwijgend zwerk uiteengeborsten,
En knetterende donders, slag op slag,
Verrommelden en gromden. Vol ontzag,
Look² ik mijn oogen, die niet oogen dorsten³:
- 10 Een schelle schicht schoot schichtig uit den hoogen,
En sloeg mij. Ik bezwijmde... ontwaakte, en zag
De lucht geschraagd door duizend kleurenbogen.
- Daarboven, in een kolk van licht te pralen,
Stond reuzengroot de Jonkvrouw, en een lach
Voelde ik van haar verengeld aanschijn stralen.

Jacques Perk, *Gedichten* (1882)

¹ *Sanctissima Virgo* (Latijn): Allerheiligste Maagd

² Look: onvoltooid verleden tijd van "luiken", dichtdoen

³ dorsten: onvoltooid verleden tijd van "durven"

- (a) Bespreek de belangrijkste metafoor in dit gedicht.
- (b) Welke stijlmiddelen gebruikt de dichter om de gevoelens van de "ik" sterk over te brengen?
-